

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519200195
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8519200195.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci žalobcu: Z. S., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. XX, XXX XX U., pr. zast.: JUDr. Igor Šafranko, advokát, AK so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovaným: 1./ Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, pr. zast.: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o. so sídlom Dvořákovo nábřeží č. 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, 2./ BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 041 Bratislava, IČO: 47 967 692, pr. zast.: JUDr. Oskar Chnápko, advokát, AK so sídlom Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 880,55 eur s prísl. a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 8Csp 14/2019-119 zo dňa 29.11.2019 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výrokoch II., III. a IV. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému 2./ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 500 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 500 eur od 1.5.2019 až do zaplataenia, a to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Vyslovil, že žalobca je povinný žalovanému v 1. rade nahradiť trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobca a žalovaný v 2./ nemajú právo na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil ako spotrebiteľskú v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 708 ods. 1, 2 a § 710 Obchodného zákonníka. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného 1./ vo výške 380,55 eur s prísl. a od žalovaného 2./ vo výške 500,- eur s prísl. a určenia, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 10.10.201, v časti 3 bod 6 upravujúca riešenie sporov v rozhodcovskom konaní je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Vychádzal zo zistenia, že v priebehu konania vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 4Csp/6/2016, v ktorom sa žalovaný 1./ domáhal od žalobcu zaplataenia 4 015,56 eur s príslušenstvom došlo dňa 13.06.2017 k postúpeniu pohľadávky na žalovaného 2./ Z rozsudku sp. zn. 4Cosp/6/2016 vyplýva, že konanie bolo v rozsahu späťvzatia žaloby zastavené a v prevyšujúcej časti zamietnuté, pretože žalobca vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru uhradil viac než mu poskytnuté. Žalovanému 1./ uhradil 5.530,55 eur a žalovanému 2./ uhradil 500,- eur, t. j. celkovo 6.030,55 eur pričom mal uhradiť len 5.150,- eur. Vo vzťahu k žalovanému 1./ považoval námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie za dôvodnú, pretože pohľadávka žalovaného 1./ z úverovej zmluvy so všetkými právami aj povinnosťami, a teda aj povinnosť na vydanie bezdôvodného obohatenia bola postúpená na žalovaného 2./ Vzhľadom na nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného 1./ sa jeho námietkou premlčania nezaoberal. Vo vzťahu k nároku žalobcu voči žalovanému 2./ uviedol, že nebolo sporné, že žalobca uhradil žalovanému 2./ sumu 500,- eur, ktorá bola uhradená nad rámec

poskytnutej istiny úveru, preto žalobe v tejto časti vyhovel spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky dospel k záveru, že zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva pre žalobcu ako spotrebiteľa právo domáhať sa určenia neprijateľnej podmienky, ktorá nemá na prejednávajúcu vec žiaden vplyv. Žiadať o určenie neprijateľnej podmienky má spotrebiteľ právo v rámci určovacej žaloby alebo žaloby o plnenie, kde sa ako predbežná otázka vyrieši neprijateľnosť zmluvnej podmienky (s možnosťou súdu vyhlásiť ju za neprijateľnú aj priamo vo výroku rozhodnutia), ak táto má súvis s prejednanou vecou a má na výsledok sporu nejaký vplyv. V danom prípade však žaloba veriteľa o plnenie už bola podaná na všeobecnom súde (sp. zn. 4Csp/6/2016) a bolo o nej právoplatne rozhodnuté, a to v prospech spotrebiteľa. Veriteľ teda nevyužil rozhodcovskú doložku a vec prejednal všeobecný súd. Prípadnému opakovanému prejednaniu žaloby o plnenie a prípadnému rozhodnutiu v neprospech spotrebiteľa rozhodcovským súdom bráni prekážka rozhodnutej veci. Za tohto stavu určiť rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku, najmä ak pre žalobu o plnenie podanú veriteľom (pôvodne žalovaným v 1. rade), ako aj pre rozhodnutie o bezdôvodnom obohatení v tomto konaní, toto určenie nemá žiaden význam, považuje súd za nadbytočné. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Proti rozsudku, okrem vyhovujúceho výroku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Nesúhlasil s tým, že jeho právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda jeho pohľadávka ako veriteľa voči žalovanému 1./ ako dlžníkovi, by mala byť príslušenstvom pohľadávky žalovaného 1./, ktorú postúpil žalovanému 2./ Uvedol, že žalovaný 1./ sa so žalovaným 2./ nemohli vzájomne bez žalobcu dohodnúť, že záväzok žalovaného 1./ na vydanie bezdôvodného obohatenia prejde na žalovaného 2./ V predmetnej veci ide o právny vzťah medzi ním a žalovaným zo zmluvy o úvere, o právny vzťah medzi ním a žalovaným zo zmluvy o postúpení pohľadávky a o právny vzťah medzi ním a žalovaným 1./ z bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 489 Obchodného zákonníka. Žalovaný 1./ teda je pasívne vecne legitimovaný na vydanie bezdôvodného obohatenia. Čo sa týka určenia neprijateľnosti rozhodcovskej doložky uviedol, že od 1.1.2018 sa spotrebiteľ môže domáhať určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky keďže to výslovne umožňuje ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. s odkazom na ust. § 137 CSP. V tejto súvislosti zdôraznene poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.03.2019 a judikatúru Krajského súdu v Prešove. Dodal, že ak podľa názoru súdu prvej inštancie určenie neprijateľnosti bráni prekážka rozhodnutej veci, tak rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4Csp/6/2016 zo dňa 04.06.2018 neobsahuje žiaden určovací výrok a terajší žalovaný 1./ v záhlaví rozsudku nie je uvedený. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súd prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný 2./ sa k podanému odvolaniu nevyjadril. Žalovaný 1./ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že pohľadávka bola postúpená so všetkým príslušenstvom, všetkými právami a povinnosťami a zabezpečovacími prostriedkami s nimi spojenými z čoho vyplýva, že aj prípadná povinnosť na vydanie obohatenia. Vo vzťahu k určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky uviedol, že rozhodnutie súdu platí inter partes a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky by bolo nedôvodné. Za týmto videl snahu spotrebiteľa, aby mohol v ďalšom konaní požadovať finančné zadosťučinenie a navyšovať trovy právneho zastúpenia plynúcich právnomu zástupcovi, ak podá novú žalobu. Zjavne nejde o žalobu smerujúcu k ochrane práv žalobcu. Ďalej uviedol, že bez určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky postavenie žalobcu nie je ani ohrozené ani neisté a žalobca netvrdil, že by takéto určenie malo pre neho nejaký význam. Na určenie neprijateľnej podmienky zaniknutého zmluvného vzťahu nie je žiaden naliehavý právny záujem. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a odvolacích súdov. Z týchto dôvodov navrhol rozsudok potvrdiť.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie, osobou oprávnenou (§ 362 ods. 1, § 359 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a v súvisiacich výrokoch o trovách konania (§ 379 písm. a/ CSP), ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

6. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že medzi žalovaným 1./ a žalobcom bola dňa 10.10.2011 uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej poskytol žalovaný 1./ žalobcovi úver vo výške 5.150,- eur. Žalobca za úver zaplatil 6.030,55,- eur, z toho 5.530,55 eur žalovanému 1./ a 500,- eur žalovanému

2./ Rozsudkom súdu prvej inštancie sp. zn. 4Csp/6/2018 bolo okrem iného určené, že úver poskytnutý žalovaným v 1.rade žalobcovi je bezúročný a bez poplatkov, a teda žalobca je povinný zaplatiť len istinu, t. j. 5.150,- eur. V priebehu konania sp. zn. 4Csp/6/2018 došlo zo strany žalovaného 1./ k postúpeniu pohľadávky voči žalobcovi na žalovaného 2./.

7. Súd prvej inštancie žalobu vo vzťahu k žalovanému 1./ zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie.

8. V predmetnej veci nebolo sporné, že došlo k postúpeniu pohľadávky avšak súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal jednak s otázkou rozsahu postúpenia pohľadávky a jednak povahou predmetného sporu, v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1./ Je potrebné vychádzať z toho, že pohľadávka prechádza v stave, v akom existuje v čase postúpenia, vrátane jej príslušenstva. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 13.06.2017 nevyplýva, v akej výške bola pohľadávka postúpená. Ak žalobca vyplatil žalovanému 1./ časť pohľadávky, nemožno bez ďalšieho tvrdiť, že na žalovaného 2./ prešla pohľadávka v celom rozsahu so všetkými právami a povinnosťami s ňou spojenými. Odvolací súd nerozporuje, že s postúpenou pohľadávkou prechádza na postupníka všetko príslušenstvom postúpenej pohľadávky, teda všetky práva a povinnosti s ňou spojené. Tieto sa však vzťahujú výlučne na rozsah postúpenej pohľadávky. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo nepochybne zistené, že žalobca vyplatil žalovanému 5.530,55 eur, hoci mu mal vyplatiť len 5.150,- eur a teda, že žalovaný 1./ sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil o 380,55 eura. Právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným 1./ vznikol na základe zmluvy o úvere a právny vzťah medzi žalobcom žalovaným 2./ vznikol na základe zmluvy o postúpení pohľadávky. V predmetnom konaní teda ide aj o pohľadávku žalobcu voči žalovanému 1/, ktorá mu vznikla titulom bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd v tejto súvislosti musí prisvedčiť žalobcovi v tom, že žalovaný 1./ bez súhlasu žalobcu nemohol preniesť svoj záväzok voči žalobcovi z titulu bezdôvodného obohatenia na žalovaného 2./.

9. Súd prvej inštancie ďalej zamietol žalobu aj v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, uvedenú v časti 3 bode 6 v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v čl. 10., II časti Všeobecných obchodných podmienok.“

10. Neobstojí argumentácia súdu prvej inštancie, že zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva pre žalobcu ako spotrebiteľa právo domáhať sa určenia neprijateľnej podmienky, ktorá nemá na prejednávajúcu vec žiaden vplyv. Odvolací súd uvádza, že nie sú právne významné ani námietky žalovaného 1./, ktorý poukazuje na nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení týchto neprijateľných zmluvných podmienok. Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že v prípade žaloby spotrebiteľa o určenie/vyslovenie neprijateľnosti alebo neplatnosti zmluvnej podmienky nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 27/2018 z 28.3.2019). Aj po zmene procesných predpisov s účinnosťou od 01.07.2016 (prijatím nového procesného kódexu v podobe CSP) možno konštatovať, že v prejednávanej veci odôvodňuje určenie neprijateľných zmluvných podmienok ustanovenie § 137 písm. c) CSP v nadväznosti na ustanovenie § 298 ods. 2 CSP, ktorý priamo ukladá súdu, aby v prípade určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky uviedol vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, resp. zmluvných podmienok. Napokon právo žalobcu - spotrebiteľa domáhať sa určenia takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky vyplýva aj z ustanovenia § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, z čoho vyplýva, že (v korelácii so spomínaným ustanovením § 298 ods. 2 CSP) spotrebiteľ - žalobca má preukázateľný naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky za situácie, že samotný súd prvej inštancie zistil neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky, resp. zmluvných podmienok a v závislosti od toho aj vo veci rozhodol.

11. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že súd mohol žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietnuť len v jednom prípade, a to v prípade, keď zistí, že sa v súdnej veci nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ak súd zistí, že v súdnej veci o neprijateľnú zmluvnú podmienku ide, žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietnuť nemôže, a to bez ohľadu na to, či sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky samostatnou žalobou, alebo pri

podmienkach, aké sú obsiahnuté v § 298 ods. 2 CSP a tiež bez ohľadu na to, či žaloba smeruje proti obchodníkovi, ktorý je autorom neprijateľnej zmluvnej podmienky, alebo proti jeho právnomu nástupcovi a bez ohľadu na to, že o neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, už bolo v inom súdnom konaní, ale z iného právneho vzťahu, založenom iným právnym úkonom rozhodnuté, a to aj v prípade, ak by sa súdne konania týkali tých istých strán a bez ohľadu na to, či v prípade úverového právneho vzťahu, už úver splatený bol, alebo nebol. Pokiaľ súd prvej inštancie argumentoval tým, že rozhodnutiu bráni prekážka rozhodnutej veci, keďže žalobca už podal žalobu o plnenie na všeobecnom súde a bolo o nej právoplatne rozhodnuté v prospech spotrebiteľa, je potrebné prisvedčiť žalobcovi, že v konaní vedenom pod sp. zn. 4Csp/6/2016 nebola riešená otázka neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky.

12. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že súd prvej inštancie odňal stranám sporu právo konať pred súdom a zaťažil svoje rozhodnutie vadou, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie v zamietavom výroku a vo výrokoch o trovách konania zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

13. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie sa v intenciách odôvodnenia odvolacieho súdu opätovne zaoberať nárokom žalobcu voči žalovanému 1./ Je potrebné vychádzať už zo zisteného, že žalobca na základe zmluvy o úvere vyplatil žalovanému 1./ o 380,55 eura navyše a tiež zo skutočnosti, že bez súhlasu žalobcu nemohol žalovaný 1./ preniesť svoj záväzok voči žalobcovi z titulu bezdôvodného obohatenia na žalovaného 2./ nakoľko v predmetnom konaní je to práve žalobca, kto je v právnom postavení veriteľa voči žalovaným.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).